

การวิเคราะห์การดำเนินการ “การศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study)” ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

ไพลาห์ สีทอง* ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และณฤมล ช่างศรี
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Corresponding author: phailath_sy@kkumail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาการดำเนินการ “การศึกษาชั้นเรียน” ใน สปป.ลาว โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) วิเคราะห์แนวทางการศึกษาชั้นเรียนที่ดำเนินการใน สปป.ลาว ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน 2) วิเคราะห์ความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว และการสนทนากลุ่มกับทีมการศึกษาชั้นเรียนจากวิทยาลัยครู 8 แห่ง ที่ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน 56 คน โดยแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ตามวิทยาลัยครูที่อาจารย์สังกัด ข้อมูลได้ถูกนำมาวิเคราะห์โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริงและสรุปประเด็นสำคัญพร้อมจัดกลุ่มแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน แล้ววิเคราะห์ออกมาในลักษณะเชิงบรรยาย ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน มี 2 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 เป็นการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนตามขั้นตอนของคู่มือการศึกษาชั้นเรียนของ สปป.ลาว ที่ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์และประเมินการสอนของครู คล้ายกับการวิจัยในชั้นเรียน และแนวทางที่ 2 เป็นการดำเนินการตามกรอบแนวคิดของไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ โดยจัดเตรียมบริบทก่อนนำการศึกษาชั้นเรียนเข้ามาใช้ มุ่งเน้นการทำงานร่วมกันของครู ด้วยการให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนและดำเนินการตามวงจรรายสัปดาห์ และ 2) ทีมการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว มีความท้าทายด้านการบริหารเวลา ความยากลำบากในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ความยากลำบากในการสร้างสถานการณ์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และการคาดการณ์แนวคิดของนักเรียน ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้เชิงบูรณาการด้านเนื้อหาและการสอน งบประมาณในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนที่จำกัด และการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้การดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ขาดความต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงคู่มือการศึกษาชั้นเรียนฉบับเดิมของ สปป.ลาว ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนต้นฉบับของญี่ปุ่น โดยผ่านกลไกการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันของครูผู้สอน เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนให้เพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ : 1. การศึกษาชั้นเรียน 2. การศึกษาใน สปป.ลาว 3. ความท้าทายในการศึกษา

An analysis of the implementation Lesson Study in Lao PDR

Phailath Sythong*, Maitree Inprasitha and Narumon Changsri

Faculty of Education, Khon Kaen University, Khon Kaen 40002, Thailand

**Corresponding author: phailath_sy@kkumail.com*

Abstract

This qualitative research focuses on the implementation of Lesson Study in Lao PDR with two primary objectives: 1) to analyze the approaches to Lesson Study implementation in Lao PDR from the past to the present and 2) to analyze the challenges encountered during Lesson Study implementation in Lao PDR. The data were collected by reviewing the literature related to implementing Lesson Study in Lao PDR and conducting group discussions with Lesson Study teams from 8 Teacher Training Colleges (TTCs), consisting of 56 lecturers, divided into 8 groups based on their Teacher Training College. The data were analyzed, and relationships in various aspects were established, followed by a descriptive analysis. The results revealed that 1) Lesson Study was implemented in two approaches. The first approach followed the steps outlined in the Lao PDR Lesson Study Manual, emphasizing the analysis and evaluation of teachers' teaching, similar to classroom action research. The second approach followed the conceptual framework proposed by Maitree Inprasitha, where the context was prepared before implementing Lesson Study. This approach focused on collaborative work among teachers, with an emphasis on students' learning processes, conducted continuously through weekly circles and 2) Lesson Study teams faced various challenges, including difficulties in managing time, collaborating on lesson plans, creating mathematic problem situations, and anticipating students' ideas. Moreover, it was found that teachers lacked Pedagogical Content Knowledge (PCK), faced budget constraints for implementing Lesson Study, and were impacted by the spread of the coronavirus disease 2019 (COVID-19). As a result, the implementation of Lesson Study in Lao PDR was continuous. The research findings provide valuable insights for improving the existing Lesson Study manual of Lao PDR, making it more explicit in each step and aligning it with the original Japanese Lesson Study implementation model. These results also offer guidance for effective Lesson Study implementation by emphasizing the importance of context preparation, promoting collaborating learning among teachers, and enhancing their understanding of student learning.

Keywords: 1. Lesson Study 2. Education in Lao PDR 3. Challenges in education

บทนำ

“การศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study)” เป็นนวัตกรรมที่มีต้นกำเนิดในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้รับการพัฒนาและดำเนินการเมื่อประมาณ 140 ปีที่แล้ว (Shimizu, 2006 as cited in Inprasitha, 2014) ในฐานะที่เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นการปรับปรุงคุณภาพการสอนและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (Lewis, Perry, Hurd, & O’Connell, 2006) เป็นวงจรการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ครูทำงานร่วมกันเพื่อกำหนดเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนและการพัฒนาในระยะยาว (Perry & Lewis, 2009) การศึกษาชั้นเรียนถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายนอกประเทศญี่ปุ่น ในขณะที่นักการศึกษาชาวญี่ปุ่นใช้การศึกษาชั้นเรียนในกิจกรรมของโรงเรียนทุกวัน (Fujii, 2014) แต่การศึกษาชั้นเรียนที่ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายนั้น บางองค์ประกอบของการศึกษาชั้นเรียนยังไม่สามารถเข้าสู่บริบทใหม่ ๆ ได้ (Fujii, 2014; Xu & Pedder, 2015) เนื่องจากการศึกษาชั้นเรียนที่แพร่ขยายออกไปนอกประเทศญี่ปุ่นนั้น ครูมักนำไปใช้ดำเนินการแบบผิวเผิน (Perry & Lewis, 2009)

การศึกษาชั้นเรียนได้ถูกนำมาดำเนินการหลายครั้งในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2545 ได้นำมาใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครูคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ภายใต้โครงการ “Hoshino’s Project” ซึ่งเป็นโครงการอบรมที่ใช้วิธีการแบบเปิดบูรณาการกับการศึกษาชั้นเรียน (Inprasitha, 2007) ปี พ.ศ. 2547 ได้รับความร่วมมือจากองค์การ JICA (Japan International Cooperation Agency) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะการสอนของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูของสปป.ลาว ด้วยการศึกษาระดับชั้นเรียน (Saito, 2007) และเพื่อทำให้กลายเป็นรูปแบบการยกระดับความรู้ความสามารถของครูให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาจึงได้บรรจุการศึกษาชั้นเรียนเข้าในแผนพัฒนาการสร้างครู 5 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016-2020 (Ministry of Education and Sports [MoES], 2015) และเพื่อให้การศึกษาชั้นเรียนมีความเป็นเอกภาพในด้านการปฏิบัติการสร้างครูได้ร่วมมือกับองค์การ JICA ในการพัฒนาคู่มือการศึกษาชั้นเรียนขึ้น (MoES, 2016) และในปีเดียวกันได้มีการอบรมทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาชั้นเรียนให้กับอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยครู (MoES, 2017) ในปี พ.ศ. 2563 โดยความร่วมมือของ 3 องค์กรเครือข่าย คือ กรมสร้างครู องค์การ JICA และสถาบันวิจัยและพัฒนา

วิชาชีพครูสำหรับอาเซียน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเทศไทย ได้จัดอบรมเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดให้กับกลุ่มอาจารย์ผู้สอนคณิตศาสตร์จากวิทยาลัยครู อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาของ Shingphachanh (2018) พบว่า กระบวนการศึกษาชั้นเรียนในสปป.ลาว ยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้นของการเรียนรู้วิธีการศึกษาชั้นเรียนในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากครูยังขาดความรู้ด้านหลักสูตรและความรู้เกี่ยวกับนักเรียน และมีข้อจำกัดด้านเวลาในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน

ถึงแม้ว่าการดำเนินการดังกล่าวใน สปป.ลาว จะเป็นเพียงระยะเริ่มต้นของการเรียนรู้วิธีการศึกษาชั้นเรียน แต่จะเห็นได้ว่าอาจารย์ผู้สอนใน สปป.ลาว ที่ได้รับการอบรมแล้วพยายามปรับปรุงการใช้การศึกษาชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากการที่กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป.ลาว ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาชั้นเรียนมาโดยตลอด แต่งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ยังมีจำนวนน้อยมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยวิเคราะห์การดำเนินการที่ใช้ใน สปป.ลาว ว่ามีแนวทางในการดำเนินการอย่างไรบ้าง แต่ละแนวทางได้ดำเนินการอย่างไร และในระหว่างดำเนินการมีความท้าทายใดบ้างที่เกิดขึ้น โดยผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว
2. เพื่อวิเคราะห์ความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการของการศึกษาชั้นเรียน คุณลักษณะสำคัญสำหรับการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน ความเข้าใจคลาดเคลื่อนและความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน ดังนี้

1. กระบวนการดำเนินการของการศึกษาชั้นเรียน

เพื่ออธิบายองค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน บทความนี้ได้ทบทวนวรรณกรรมของนักการศึกษาที่ได้เขียนเกี่ยวกับการศึกษาชั้นเรียนอย่าง

กว้างขวาง โดยรวบรวมวรรณกรรมที่อธิบายการนำการศึกษาชั้นเรียนไปใช้ในบริบทภายนอกประเทศญี่ปุ่น และการปรับใช้ที่หลากหลายในการกำหนดแนวคิดและการจัดระบบการศึกษาชั้นเรียนในบริบทที่ไม่ใช่ประเทศญี่ปุ่น โดยมีผู้ที่กล่าวถึงการศึกษาชั้นเรียนไว้ดังต่อไปนี้

จากการสังเกตชั้นเรียนของญี่ปุ่นที่ใช้การศึกษาชั้นเรียน Lewis (2002) พบว่า ครูญี่ปุ่นมีวงจรของการศึกษาชั้นเรียนประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การวางแผนเป้าหมายและวางแผน (goal setting and planning) ขั้นตอนนี้วิเคราะห์เป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียน ออกแบบ วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ขั้นที่ 2 การวิจัยบทเรียน (research lesson) ในชั้นเรียนจะสังเกตการสอนและกระบวนการคิด การเรียนรู้ การมีส่วนร่วม เจตคติ และพฤติกรรมของนักเรียน ขั้นที่ 3 การอภิปรายบทเรียน (lesson discussion) หลังจากสังเกตชั้นเรียน สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยนวิเคราะห์กระบวนการคิดของนักเรียนที่เป็นเป้าหมายหลักร่วมกัน ขั้นที่ 4 การสรุปผลจากการเรียนรู้ของครู (consolidation of learning) เป็นขั้นที่ทุกคนได้วางแผนเป้าหมายและวางแผนร่วมกัน จะร่วมกันสรุปว่าได้เรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน กรณีที่กลุ่มสรุปตรงกันว่าต้องการปรับแผนการจัดการเรียนรู้และนำไปสอนอีกครั้ง ครูต้องร่วมกันปรับรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้อีกครั้งหนึ่ง และสะท้อนผลว่าได้เรียนรู้อะไรเมื่อดำเนินการครบวงจร

Hashimoto (2007) กล่าวว่า การศึกษาชั้นเรียนประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (การวิจัยเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและสื่อประกอบการสอน) 2) การสังเกตบทเรียน (การวิจัยบทเรียน) และ 3) การให้ข้อมูลย้อนกลับ

Stepanek, Appel, Leong, Mangan, and Mitchell (2007) ได้แบ่งการศึกษาชั้นเรียนออกเป็น 5 ขั้นตอน ที่ดำเนินการเป็นวงจรที่มีความต่อเนื่อง ได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมาย 2) วางแผนการจัดการเรียนรู้ 3) จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตและอภิปราย 4) ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนอีกครั้ง 5) สะท้อนผลและแลกเปลี่ยนผลการเรียนรู้สุดท้าย

ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) กล่าวว่า การศึกษาชั้นเรียนที่ได้ดำเนินการในประเทศไทยมีการดำเนินการเป็นวงจรรายสัปดาห์ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การร่วมมือกันออกแบบบทเรียนวิจัย (collaboratively design

research lesson (plan)) ระหว่างนักวิจัย ผู้ประสานงาน โรงเรียน ผู้ช่วยวิจัย และครูที่เข้าร่วมในการวิจัย โดยเริ่มต้นจากการกำหนดกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ที่ใช้สถานการณ์ปัญหาปลายเปิด (open-ended problem) จากนั้นดำเนินการสร้างสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในบทเรียน ขั้นตอนนี้จะดำเนินการหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ ขั้นตอนที่ 2 การร่วมมือกันสังเกตบทเรียนวิจัย (collaboratively observing research lesson (do)) ในขั้นตอนนี้จะนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริงในชั้นเรียน โดยครูในโรงเรียน และมีการสังเกตการสอนในชั้นเรียนโดยทีมนักวิจัย เป้าหมายของการสังเกต คือ การสังเกตกระบวนการคิดของนักเรียน ขั้นตอนที่ 3 การร่วมมือกันอภิปรายและสะท้อนผลบทเรียน (collaboratively doing post-discussion or reflection on teaching practice (see)) เกี่ยวกับผลที่ได้จากการสังเกตการสอนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในชั้นเรียนอีกครั้งในสัปดาห์ถัดไป ขั้นตอนนี้จะดำเนินการหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) ได้บูรณาการวิธีการแบบเปิด (open approach) ในฐานะที่เป็นแนวทางการสอน (teaching approach) เข้าไปในกระบวนการศึกษาชั้นเรียนเพื่อให้ครูที่ทำงานร่วมกันในการศึกษาชั้นเรียนนั้นออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งวิธีการแบบเปิดมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การนำเสนอปัญหาปลายเปิด 2) การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนผ่านการแก้ปัญหา ในขณะที่ครูบันทึกแนวคิดของนักเรียนเพื่อใช้ในการอภิปราย 3) การอภิปรายและการเปรียบเทียบทั้งชั้นเรียน 4) การสรุปโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ดังภาพที่ 1

2. คุณลักษณะสำคัญสำหรับการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน

สิ่งที่ทำให้การศึกษาชั้นเรียนมีประสิทธิภาพสำหรับการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ คือ ทั้งโรงเรียนมีความเข้าใจร่วมกันในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสังเกตความพยายามในการแก้ไขปัญหาด้วยกัน เพื่อให้สิ่งนี้เกิดขึ้น ครูทุกคนควรมีส่วนร่วมในการสังเกตการสอน การวิจัย และเข้าร่วมการอภิปรายหลังการสอน (Fujii, 2016)

ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2022) ได้กล่าวว่า ก่อนหน้านวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนเข้ามาใช้ในประเทศไทย ได้เตรียมบริบทแวดล้อมที่จำเป็น ได้แก่ โปรแกรมการศึกษาครู บัณฑิตศึกษา การประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับครูประจำการ และโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพครูสำหรับครูระยะยาว เพื่อ

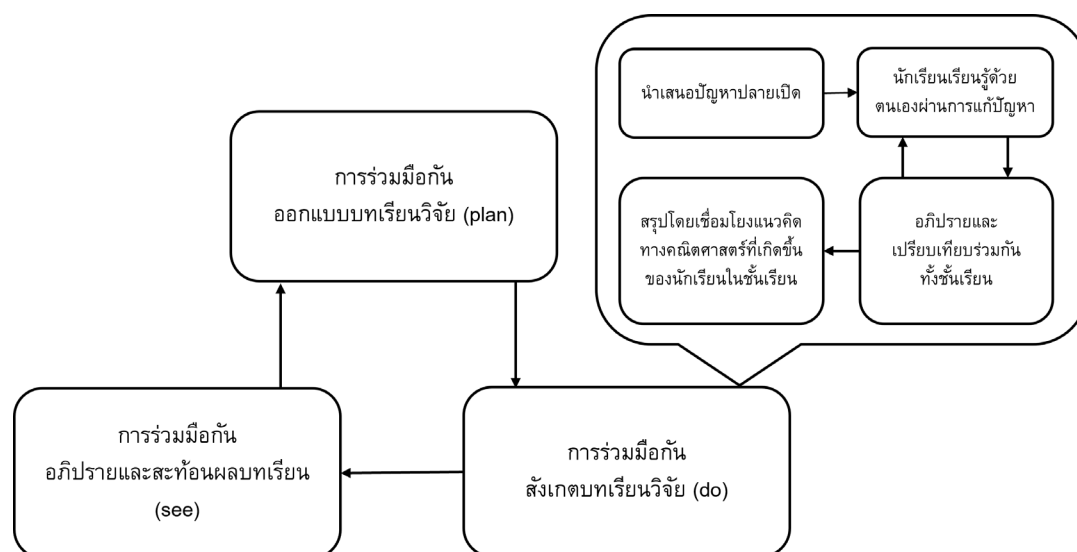
เพื่อให้การนำการศึกษาชั้นเรียนเข้ามาใช้ในบริบทของประเทศไทยมีความยั่งยืน และครูในโรงเรียนที่ใช้การศึกษาชั้นเรียนควรได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับทุกกิจกรรมในกระบวนการการศึกษาชั้นเรียน เช่น การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจเบื้องต้นต่อการเข้าร่วมในการศึกษาชั้นเรียน

Fujii (2014) กล่าวว่า การศึกษาหัวข้อของการศึกษาชั้นเรียนอย่างรอบคอบจะช่วยให้ครูสามารถแยกแยะระหว่างแนวคิดที่มีนัยสำคัญไม่มากนักน้อย เพราะหัวข้อของบทเรียนวิจัยถูกสร้างขึ้นด้วยเหตุผลบางอย่าง เช่น ยกเกินไปสำหรับนักเรียนที่จะเข้าใจหรือเป็นเรื่องยากสำหรับครูที่จะสอน แต่ไม่ใช่จาก “ความเรียบง่ายของเนื้อหา หรือเนื้อหาที่ครูชอบที่จะสอน”

3. ความเข้าใจคลาดเคลื่อนและความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน

นักการศึกษาหลายคนเตือนว่า เนื่องจากการศึกษาชั้นเรียนเป็นแนวปฏิบัติของครูทางสังคมวัฒนธรรมที่ดำเนินมายาวนานกว่า 100 ปี (Fujii, 2014) และหลักปฏิบัติบางประการอาจไม่สามารถทำได้ในประเทศอื่น และการถ่ายโอนการศึกษาชั้นเรียนโดยไม่ศึกษาบริบทรอบด้านไปในบริบทใหม่ที่ไม่ใช่ประเทศญี่ปุ่นอาจกลายเป็นปัญหา (Yoshida, 2012) มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนหลายอย่างในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนที่อยู่นอกประเทศญี่ปุ่น Ebaegu and Stephens (2014)

ให้ความเห็นว่า การศึกษาชั้นเรียนไม่ควรเป็นเพียงแค่การอบรมเชิงปฏิบัติการเพราะการอบรมเชิงปฏิบัติการคือการสร้างทักษะบางอย่าง ขณะที่การศึกษาชั้นเรียนคือการพัฒนาการคิดทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนผ่านการทำงานร่วมกันของครู และ Altrichter, Feldman, Posch, and Somekh (2008) ได้กล่าวว่า การนำนวัตกรรมไปใช้ในวงกว้าง เมื่อถูกจัดกรอบในแง่ของการถ่ายทอดความรู้จากนักวิจัยหรือผู้กำหนดนโยบายไปยังครูในรูปแบบ “จากบนลงล่าง” อาจไม่สามารถขับเคลื่อนได้ และ Lee (2008) ให้ความเห็นว่า ครูควรมีความชัดเจน สำหรับการสังเกตชั้นเรียนในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน การศึกษาชั้นเรียนไม่ใช่พื้นที่สำหรับประเมินครู ควรเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการทดลองใช้วิธีปฏิบัติใหม่เพื่อการตอบสนองของนักเรียนสำหรับความท้าทาย Leavy and Hourigan (2016) ระบุว่าครูมีความท้าทายในการจัดตารางเวลาเข้าร่วมและจำกัดโอกาสในการทำงานเป็นกลุ่มของครู นอกจากนั้นรูปแบบการสอนที่แตกต่างกันของสมาชิกแต่ละคนก็เป็นความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน เช่นเดียวกับการศึกษาของ Ogegbo, Gaigher, and Salagaram (2019) พบว่า ความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน คือ ครูผู้สอนไม่มีเวลาเพียงพอในการทำการการศึกษาชั้นเรียน ขาดการสนับสนุนจากสถาบัน และสื่อการสอนไม่เพียงพอ

ภาพที่ 1 แสดงการศึกษาชั้นเรียน 3 ขั้นตอน ที่ผนวกเข้ากับวิธีการแบบเปิด 4 ขั้นตอน (ที่มา : Inprasitha, 2011)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) และการสนทนากลุ่ม (focus group discussion)

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) เป็นการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อหาข้อสรุปรวมจากบทความวิชาการ บทความวิจัย วิทยานิพนธ์ คู่มือการศึกษาชั้นเรียน และรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ที่ได้มีการจัดพิมพ์เผยแพร่แล้วและเกี่ยวข้องกับแนวทางและความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2563 โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยตามกรอบแนวคิดของ Scott (2006) ดังนี้ 1) ความจริง (authenticity) หมายถึงต้องเป็นเอกสารที่แท้จริง (origin) เอกสารต้องมีตัวตนจริง และมีความน่าเชื่อถือ 2) ความถูกต้องน่าเชื่อถือ (credibility) เอกสารนั้นจะต้องมีข้อมูลถูกต้องและไม่บิดเบือนหรือคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง 3) การเป็นตัวแทน (representativeness) ข้อมูลในเอกสารที่จะนำมาวิเคราะห์นั้นจะต้องเป็นข้อมูลที่เป็นตัวแทนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้ 4) ความหมาย (meaning) เอกสารต้องมีความชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย ข้อมูลเอกสารที่นำมามีความหมายกับการวิจัยเอกสารทางวิชาการ เอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ เช่น บันทึกเอกสารทางราชการ

2. การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เป็นการรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบตรงประเด็นและสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้มากที่สุด โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (moderator) เป็นผู้ถามคำถามตามประเด็นการวิจัยให้กลุ่มตอบเพื่ออภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ส่วนตัวในหัวข้อของการวิจัย ซึ่งทำให้คนในกลุ่มจะได้ยินคำตอบของคนอื่น ๆ และจะให้คำตอบเพิ่มเติมที่อาจเป็นคำตอบที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ จำนวนคนที่แนะนำในกลุ่มสนทนาปกติ คือ 6 ถึง 10 คน ขนาดที่เล็กนี้เป็นคุณลักษณะสำคัญของการสนทนากลุ่มที่ผู้เข้าร่วมสามารถโต้ตอบได้และขยายความคิดของกันและกัน (Krueger & Casey, 2000)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการสืบค้นและคัดเลือกข้อมูลที่ได้จากรายงานวิจัย รายงานประจำปี และคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ

การศึกษาชั้นเรียนทั้งในภาษาลาว ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยผลการคัดเลือกพบว่า วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การคัดเลือกเอกสารและวัตถุประสงค์งานวิจัย มีเนื้อหาตรงตามคุณสมบัติที่กำหนด แล้วกำหนดคำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้น ได้แก่ แนวทางการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน และความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสรุปคุณลักษณะงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย ชื่อผู้แต่ง รูปแบบการวิจัย กรอบแนวคิด ผลการวิจัย หน่วยงานที่ทำการศึกษา ปีที่ตีพิมพ์ ผู้วิจัยสามารถสืบค้นเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ทั้งหมดรวม 32 เรื่อง จากนั้นนำงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 32 เรื่อง มาอ่านและพิจารณาคัดเลือกงานที่มีคุณลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกรอบแนวคิดของ Scott (2006) ได้งานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 22 เรื่อง ซึ่งมีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว จำนวน 12 เรื่อง ประกอบด้วย เอกสารรายงานการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน จำนวน 5 เรื่อง คู่มือการศึกษาชั้นเรียน จำนวน 1 เรื่อง นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาชั้นเรียน จำนวน 1 เรื่อง วิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว จำนวน 2 เรื่อง และงานวิจัยที่ศึกษาการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว จำนวน 3 เรื่อง และงานวิจัยที่ไม่ใช่บริบท สปป.ลาว จำนวน 10 เรื่อง ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงเพื่ออธิบายข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาความถี่ ข้อมูลส่วนที่ 2 ได้จากการจัดการสนทนากลุ่ม กับทีมการศึกษาชั้นเรียนจากวิทยาลัยครู จำนวน 8 แห่ง จาก 3 ภูมิภาคของ สปป.ลาว โดยจัดเป็น 8 กลุ่ม ที่เป็นทีมการศึกษาชั้นเรียนของแต่ละวิทยาลัยครู โดยผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มรวมทั้งหมดยี่สิบหก คน การสนทนากลุ่มดำเนินไปกลุ่มละประมาณ 30 นาที โดยดำเนินการสนทนาไปที่ละกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ร่วมห้องเดียวกัน ใช้เวลาในการสนทนากลุ่มทั้งหมดประมาณ 240 นาที โดยประเด็นที่ใช้ในการสนทนากลุ่มประกอบด้วยคำถาม 1) “ได้มีการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางใดและดำเนินการอย่างไร และได้ดำเนินการในระดับใดบ้าง (ระดับโรงเรียนหรือวิทยาลัยครู) ถ้าระดับวิทยาลัยครูได้ดำเนินการในสาขาวิชาใดบ้าง” 2) “ความท้าทายที่พบในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนมีอะไรบ้างและมีแนวทางแก้ไขอย่างไร” ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ (moderator) และให้ผู้ช่วยนักวิจัย 1 คน

เป็นผู้จัดบันทึก (note taker) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากที่สุด และมีผู้ช่วยนักวิจัยอีก 1 คน เป็นผู้ช่วยเหลือทั่วไป (assistance) และเป็นผู้บันทึกวิดีโอและภาพนิ่งเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสมบูรณ์ครบถ้วน โดยเครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม การสนทนากลุ่มจัดขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 22 กรกฎาคม 2564 ที่วิทยาลัยครูดงคำช้าง นครหลวงเวียงจันทน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยอ่านเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 22 เรื่อง มีการอ้างอิงวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพอย่างละเอียด เพื่อเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริงและสรุปประเด็นสำคัญ จากนั้นจัดกลุ่มแนวคิดที่คล้ายคลึงกันแล้วนับความถี่ของแต่ละแนวคิด นอกจากนั้นผู้วิจัยนำคำพูดที่ได้จากการถอดโพธิ์ทอดล้อการสนทนากลุ่มมาทำการวิเคราะห์และจัดกลุ่มแนวคิดที่คล้ายคลึงกันตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำข้อสรุปของการสนทนากลุ่มไปเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ การศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ข้อมูลทั้งสองส่วนที่ได้ถูกนำมาประมวลผลโดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์ออกมาในลักษณะเชิงบรรยาย คู่มือการศึกษาชั้นเรียนและรายงานประจำปีเกี่ยวกับการศึกษาชั้นเรียน ได้ถูกนำมาสนับสนุนการอภิปรายสิ่งที่ค้นพบ

ผลการวิจัย

แนวทางการศึกษาชั้นเรียนที่ดำเนินใน สปป.ลาว

จากการศึกษาคู่มือการศึกษาชั้นเรียนที่ได้พัฒนาสำเร็จ ในปี พ.ศ. 2559 (MoES, 2016) “Lesson Study” ได้แปลเป็นภาษาลาวว่า “การศึกษาการสอน” และได้อบรมการใช้คู่มือดังกล่าวให้กับอาจารย์ในวิทยาลัยครูในปีเดียวกัน จากนั้นอาจารย์ผู้สอนในแต่ละวิทยาลัยครูได้ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนตามคู่มือ (MoES, 2017) จากการสนทนากลุ่มและรายงานประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว สามารถจัดออกเป็น 2 แนวทางที่แตกต่างกัน ได้แก่ แนวทางที่ 1 เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนของคู่มือการศึกษาชั้นเรียนของลาวปี พ.ศ. 2559 ประกอบด้วย 5 วิทยาลัยครู ที่ดำเนินการในแนวทางนี้ สำหรับแนวทางที่ 2 เป็นการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนตามกรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha,

2011) ซึ่งมี 3 วิทยาลัยครู ที่ดำเนินการในรูปแบบนี้ ดังแสดงในการสนทนากลุ่มในคำถามที่ 1 ดังนี้

คำถามที่ 1 “ได้มีการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางใดและดำเนินการอย่างไร และได้ดำเนินการในระดับใดบ้าง (ระดับโรงเรียนหรือวิทยาลัยครู) ถ้าระดับวิทยาลัยครู ได้ดำเนินการในสาขาวิชาใดบ้าง”

จากการสนทนากลุ่ม พบว่า มีวิทยาลัยครู 5 ใน 8 แห่ง กล่าวว่า พวกเขาได้ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนตามคู่มือการศึกษาชั้นเรียนของ สปป.ลาว ที่ได้พัฒนาสำเร็จในปี พ.ศ. 2559 (MoES, 2016) โดยได้อบรมเชิงปฏิบัติการด้านทฤษฎีก่อน และในนั้นมี 3 วิทยาลัยครู กล่าวว่า ได้ดำเนินการ 2 สัปดาห์ต่อครั้ง และ 2 วิทยาลัยครู ได้ดำเนินการ 1 เดือนต่อครั้ง นอกจากนั้นอีก 3 ใน 8 แห่ง ได้ให้ข้อมูลว่าวิทยาลัยครูพวกเขาดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนตามกรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) เป็นวงจรรายสัปดาห์ และทีมการศึกษาชั้นเรียนของพวกเขาได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมการเปิดชั้นเรียนระดับชาติที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นจัดขึ้น สำหรับในประเด็น “ได้ดำเนินการในระดับใดบ้าง (ระดับโรงเรียนหรือวิทยาลัยครู) ถ้าระดับวิทยาลัยครูได้ดำเนินการในสาขาวิชาใดบ้าง” ได้มี 4 ใน 8 วิทยาลัยครู กล่าวว่า พวกเขาดำเนินการในระดับวิทยาลัยครู โดยมี 3 วิทยาลัยครู กล่าวว่า ได้ทำในวิชาคณิตศาสตร์และ 1 วิทยาลัยครู ทำในวิชาวิทยาศาสตร์ และอีก 4 วิทยาลัยครู กล่าวว่า พวกเขาดำเนินการในระดับโรงเรียนประถมศึกษา สหวิทยาเขตของวิทยาลัยครู ซึ่งรวมทั้ง 3 วิทยาลัยครู ที่ดำเนินการในแนวทางที่ 2 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมีความสอดคล้องกับผลจากการวิเคราะห์เอกสารในประเด็นแนวทางการดำเนินการ การศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ดังนี้

1. การดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 1

มี 5 ใน 8 วิทยาลัยครู ได้ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนตามคู่มือการศึกษาชั้นเรียนของ สปป.ลาว ฉบับปี พ.ศ. 2559 ซึ่งในนั้น 4 วิทยาลัยครู ได้ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในชั้นเรียนของตนเองภายในวิทยาลัยครู โดยจัดตั้งทีมการศึกษาชั้นเรียนในรายวิชาเดียวกัน คือ วิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และอีก 1 วิทยาลัยครู ดำเนินการ การศึกษาชั้นเรียนในโรงเรียนประถมสาธิตในวิชาโดยใช้วิธีสอนแบบแก้ปัญหาด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งเป็นวิธีสอน วิชาคณิตศาสตร์ที่ใช้ในระดับประถมศึกษาใน สปป.ลาว ทีมการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 1 ได้ดำเนินการตามวงจร 3 ขั้นตอนของการศึกษาชั้นเรียนตามคู่มือการศึกษาชั้นเรียน

ของลาว คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาและวางแผน (plan) ขั้นตอนที่ 2 การสอนและการสังเกตการสอน (do) และขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผลการสอน (see)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาและวางแผน (plan) ทีมการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 1 เริ่มจากการแต่งตั้งทีมการศึกษาชั้นเรียน จากนั้นทีมดำเนินการสังเกตการสอนของสมาชิกภายในทีม (ภายในวิทยาลัยครู) หรือสังเกตชั้นเรียนในโรงเรียนประถมสาธิตหลาย ๆ ครั้ง เพื่อค้นหาปัญหาการเรียนการสอนที่มีในชั้นเรียน จากนั้นทีมการศึกษาชั้นเรียนประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอน (หลักสูตร หนังสือเรียน วิธีสอน) เลือกหัวข้อที่จะทำการศึกษา แล้วร่วมกันออกแบบกิจกรรม สร้างแผนจัดการเรียนรู้และผลิตสื่อที่จะใช้ในการสอนบทเรียนนั้น นอกจากนั้นทีมยังได้ออกแบบเครื่องมือประเมินที่จะใช้ประเมินการสอนโดยอิงตามปัญหาที่ระบุไว้ชั้นแรก ที่รวมถึงเกณฑ์บางอย่าง เช่น การใช้คำถามของครู การอธิบายเนื้อหาบทเรียนของครู จากนั้นครูที่ได้รับเลือกในการสอนดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และทีมการศึกษาชั้นเรียนช่วยผลิตสื่อการเรียนการสอนตามสิ่งที่ทีมได้ตกลงร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 การสอนและการสังเกตการสอน (do) ในขั้นตอนนี้ครูผู้สอนที่ได้รับการคัดเลือกให้สอนดำเนินการสอนในขณะที่สมาชิกทีมคนอื่น ๆ สังเกตการสอนโดยใช้แบบฟอร์มประเมินการสอนเพื่อประเมินการสอนของครู

ขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนผลการสอน (see) หลังจากสอนเสร็จแล้ว ผู้สังเกตการณ์ทั้งหมดจะสะท้อนผลต่อชั้นเรียนที่ได้สังเกต โดยมีลำดับต่อไปนี้ 1) ครูผู้ทำหน้าที่สอนสะท้อนให้เห็นความสำเร็จของการสอนของตนเองและส่วนที่ต้องปรับปรุง 2) ผู้สังเกตการณ์แสดงแนวความคิดเพื่อปรับปรุงการสอน เช่น เทคนิคการสอน กิจกรรม และแผนจัดการเรียนรู้ จากนั้นผู้ดำเนินรายการสรุปและประเมินผลการเรียนการสอน รวบรวมแบบประเมินการสอนจากผู้สังเกตการณ์ แล้วสรุปและเขียนสิ่งที่ค้นพบเพื่อเป็นข้อมูลในการเขียนรายงานการศึกษาชั้นเรียน

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ทีมการศึกษาชั้นเรียนที่อยู่ในแนวทางที่ 1 ดำเนินการศึกษาชั้นเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบแก้ปัญหาด้วยห้าขั้นตอนและพวกเขาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการสอนโดยสังเกตว่าครูสอนสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่และเน้นประเมินการสอนของครูให้ความสำคัญกับตัวเลขที่ได้จากการประเมินซึ่งระบุว่าการสอนของพวกเขาอยู่ในระดับใด ศึกษาตำแหน่ง

ที่ครูยังทำได้ไม่ดีเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการสอนในขั้นต่อไป

2. การดำเนินการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 2

ทีมการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 2 ได้ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในโรงเรียนประถมสาธิต ซึ่งได้มีการเตรียมบริบทก่อนการนำการศึกษาชั้นเรียนเข้ามาใช้ เช่น ครูผู้สอนได้เข้าร่วมการอบรมการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิด และได้เข้าร่วมการเปิดชั้นเรียนระดับชาติที่สถาบันวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครูสำหรับอาเซียน มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทีมการศึกษาชั้นเรียนในรูปแบบนี้ได้ดำเนินการศึกษาชั้นเรียนตามกรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) ซึ่งเป็นการผนวกวิธีการแบบเปิดเข้ากับการศึกษาชั้นเรียน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การร่วมมือกันออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ (plan) ก่อนการร่วมมือกันออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ทีมการศึกษาชั้นเรียนได้สังเกตชั้นเรียนร่วมกับครูประจำชั้นเพื่อทำความเข้าใจภูมิหลังของนักเรียน สถานการณ์การเรียนการสอนและความยากลำบากในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในชั้นเรียน หลังจากนั้นพวกเขาดำเนินการศึกษาหลักสูตรและหนังสือเรียน และร่วมกันเขียนแผนจัดการเรียนรู้ ออกแบบสถานการณ์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และคาดการณ์แนวคิดของนักเรียนที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์ปัญหาและผลิตสื่อการเรียนรู้ร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 การร่วมมือกันสังเกตชั้นเรียน (do) ในขั้นตอนนี้ตัวแทนของทีมการศึกษาชั้นเรียนสอนโดยใช้วิธีการแบบเปิดตามกรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) ซึ่งเป็นหัวใจของวิธีการสอนในการศึกษาชั้นเรียนที่มีขั้นตอนอย่างชัดเจน สิ่งสำคัญ คือ การนำเสนอสถานการณ์ปัญหาปลายเปิดที่เป็นสถานการณ์ปัญหามาจากโลกจริงของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ และมีความพร้อมในการลงมือแก้ปัญหา จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสนุกสนานผ่านสถานการณ์ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บาเจียง อินทวงศา (Inthavongsa, 2017) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ในการสร้างโจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของครูในชั้นเรียนที่ใช้การศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดในสปป.ลาว พบว่า วิธีการแบบเปิดได้เป็นส่วนที่สำคัญ และส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอย่างชัดเจน โดยในแต่ละขั้นตอนของวิธีการแบบเปิดได้สร้างเงื่อนไขให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถในระดับต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่ง

ในการนำไปพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพทั้งในส่วนความรู้ของครู และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การร่วมมือกันอภิปรายและสะท้อนผลบทเรียน (see) จากการศึกษาของ คำหล้า คำเมืองคุณ (Khammeuangkhoun, 2017) ในขั้นตอนนี้ได้เริ่มจากครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนในวันนั้น ตามด้วยความคิดเห็นของผู้สังเกตคนอื่น ๆ โดยทีมการศึกษาชั้นเรียนอภิปรายการเรียนรู้ของนักเรียนต่อกิจกรรม ทีมการศึกษาชั้นเรียนให้ความสนใจอย่างมากต่อการคิดทางคณิตศาสตร์

และความยุ่งยากของนักเรียนต่อกิจกรรม ในการสะท้อนผลไม่ได้แสดงความคิดเห็นกับการสอนของครูที่สอนบทเรียน หากผลลัพธ์ไม่ดีพวกเขาจะปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้แทน ซึ่งผลของการอภิปรายจะถูกบันทึกไว้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วจะนำไปใช้ในชั้นเรียนอีกครั้งในปีหน้า ขั้นตอนนี้จะดำเนินการหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ ทีมการศึกษาชั้นเรียนได้ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันของครู จากการวิเคราะห์แนวทางการศึกษาชั้นเรียนทั้งสองแนวทาง สามารถสรุปความแตกต่างได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบแนวทางการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ใน 2 แนวทาง

แนวทางที่ 1	แนวทางที่ 2
- มีการอบรมการศึกษาชั้นเรียนก่อนนำการศึกษาชั้นเรียนเข้ามาใช้ในโรงเรียน - การดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนเน้นวิธีสอนการแก้ปัญหาด้วย 5 ขั้นตอน - การดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนเป็นการดำเนินการคล้ายกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน - การดำเนินการมุ่งเน้นวิเคราะห์และประเมินการสอนของครู - รูปแบบดำเนินการเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบบนลงล่าง (top-down) - วงจรการศึกษาชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน	- มีการสร้างบริบทก่อนนำการศึกษาชั้นเรียนเข้ามาใช้ (มีการศึกษาดูงานและเข้าร่วมการเปิดชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง) - การศึกษาชั้นเรียนถูกบูรณาการกับวิธีการแบบเปิดตามกรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) - ใช้วงจรรายสัปดาห์และใช้ทั้งเทอม ทั้งปี อย่างต่อเนื่อง - การดำเนินการมุ่งเน้นที่การคิดและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนและเน้นการทำงานร่วมกันของครู - เป็นการอบรมโดยที่เน้นโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของครู - วงจรการศึกษาชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

ความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว

จากการสนทนากลุ่มร่วมกับทีมการศึกษาชั้นเรียนจาก 8 วิทยาลัยครู ในคำถามที่ 2 คือ “ความท้าทายที่พบในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนมีอะไรบ้างและมีแนวทางแก้ไขอย่างไร” พบว่า แต่ละวิทยาลัยครูมีความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนทั้งในส่วนที่แตกต่างกันและคล้ายคลึงกัน โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความท้าทายตามกลุ่มแนวทางการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน ดังนี้

1. ความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนของ ทีมการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 1

จากผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 1 มี 5 วิทยาลัยครูที่ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 1 จากการสนทนากลุ่ม พบว่า วิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง มีความท้าทายในการบริหารเวลาและภาระงานเพื่อให้สมาชิกทุกคนเข้าร่วมการศึกษาชั้นเรียนครบทุกคน เนื่องจากพวกเขามีตารางสอนที่แตกต่างกัน เป็นการยากที่จะมาครบทุกคนในการดำเนินการ

แต่ละครั้ง ด้านภาระงานก็เช่นกัน อาจารย์บางคนมีหลายหน้าที่ที่ไม่สามารถเข้าร่วมการศึกษาชั้นเรียนครบทุกครั้ง ดังในบางคำพูดของการสนทนากลุ่ม บางคนได้พูดว่า “...อาจารย์บางคนมีหลายหน้าที่ เช่น เป็นผู้พัฒนาหลักสูตร เป็นครูฝึกวิทยาสำหรั้หลักสูตรประถมศึกษา บางครั้งพวกเขาต้องไปอบรมหรือประชุมเป็นสัปดาห์ ดังนั้น สมาชิกของทีมการศึกษาชั้นเรียนจึงไม่ค่อยครบในเวลาดำเนินการจริง...” นอกจากนั้น วิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง ยังยืนยันเหมือนกันว่า การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากโรงเรียนไม่ได้จัดการเรียนการสอน และวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง ยังพูดเหมือนกันว่า การดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนของพวกเขายังไม่มีความต่อเนื่อง มี 4 วิทยาลัยครูที่ระบุว่าครูผู้สอนยังขาดความรู้เชิงบูรณาการด้านเนื้อหาและการสอน ดังนั้น การสะท้อนผลการสอนจึงยังเป็นลักษณะเบาบาง ไม่หนักแน่นด้านวิชาการ นอกจากนั้นมี 4 วิทยาลัยครูได้ระบุว่าครูผู้สอนในวิทยาลัยครูของพวกเขาขาดทักษะ

การสะท้อนผลที่สร้างสรรค์ ประเด็นการสะท้อนผลส่วนใหญ่ มุ่งไปที่ครูผู้สอน ทำให้บรรยากาศสะท้อนบางครั้งเคร่งเครียด เพราะครูผู้สอนถูกตำหนิด้านการสอน มี 3 วิทยาลัยครู ได้ให้ความเห็นว่า ครูผู้สอนบางคนไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น ทั้งความเข้าใจและประสบการณ์ต่อการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนมีน้อย มี 2 วิทยาลัยครู ได้ให้ความเห็นว่า พวกเขามีความยุ่งยากในการเขียนแผนการจัด

การเรียนรู้ร่วมกัน เหตุผลประการหนึ่งก็คือไม่ค่อยมีเวลาที่ตรงกัน อันเป็นสาเหตุทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ไม่ได้ ออกแบบโดยสมาชิกในกลุ่มทุกคน บางวิทยาลัยครูกล่าวว่า ครูผู้สอนที่เป็นผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้เอง และมี 2 วิทยาลัยครูได้กล่าวว่า งบประมาณในการดำเนินการ การศึกษาชั้นเรียนยังจำกัด เช่น งบประมาณที่ใช้ในการซื้อ อุปกรณ์สำหรับผลิตสื่อการเรียนการสอน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความท้าทายของกลุ่มวิทยาลัยครูที่ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 1

ลำดับ	รายการความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน	ความถี่
1	การบริหารเวลาและภาระงาน	5
2	การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	5
3	การดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง	5
4	ครูขาดความรู้เชิงบูรณาการด้านเนื้อหาและการสอน	4
5	ครูขาดทักษะการสะท้อนผลที่สร้างสรรค์	4
6	ครูผู้สอนบางคนไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น	3
7	ความเข้าใจและประสบการณ์ต่อการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนมีน้อย	3
8	ความยุ่งยากในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	2
9	งบประมาณในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนมีจำกัด	2

2. ความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนของ ทีมการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 2

จากผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 1 มี 3 วิทยาลัยครู ที่ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 2 ผ่านการ สันทนากลุ่ม พบว่า วิทยาลัยครูทั้ง 3 แห่ง ล้วนมีความท้าทาย ในการบริหารเวลาและภาระงานเพื่อให้สมาชิกทุกคนเข้าร่วม การศึกษาชั้นเรียน ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับวิทยาลัยครู ที่ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 1 และวิทยาลัยครู ทั้ง 3 แห่ง กล่าวเหมือนกันว่า การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 เป็นสาเหตุให้การดำเนินการการศึกษา

ชั้นเรียนไม่สามารถดำเนินการในช่วงนั้น เนื่องจากโรงเรียน หยุดทำการเรียนการสอน และวิทยาลัยครูทั้ง 3 แห่ง มีความ ยุ่งยากในการสร้างสถานการณ์ปัญหาคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยง กับโลกจริงของนักเรียนเพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหา และวิทยาลัยครูทั้ง 3 แห่ง ล้วนมีความยุ่งยากในการ คัดการณ์แนวคิดและคาดการณ์ความยุ่งยากของนักเรียนที่จะ ตอบสนองต่อสถานการณ์ปัญหา และมี 1 วิทยาลัยครู กล่าวว่า พวกเขามีความยุ่งยากในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ร่วมกัน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความท้าทายของกลุ่มวิทยาลัยครูที่ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 2

ลำดับ	รายการความท้าทายในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน	ความถี่
1	การบริหารเวลาและภาระงาน	3
2	การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	3
3	มีความยุ่งยากในการสร้างสถานการณ์ปัญหา	3
4	มีความยุ่งยากในการคาดการณ์แนวคิดของนักเรียน	3
5	ความยุ่งยากในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	1

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า การศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ได้ดำเนินการในวิทยาลัยครู จำนวน 8 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง และดำเนินการตามวงจรการศึกษาชั้นเรียน 3 ขั้นตอน ซึ่งมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน

แนวทางที่ 1 กลุ่มครูผู้สอนได้ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนตามขั้นตอนคู่มือการศึกษาชั้นเรียนของ สปป.ลาว ปี พ.ศ. 2559 ควบคู่กับวิธีสอนแบบแก้ปัญหาด้วยห้าขั้นตอน โดยมีการอบรมการดำเนินการแบบ “จากบนลงล่าง” ซึ่งพวกเขามีความท้าทายหลายอย่างในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Altrichter et al. (2008) ที่กล่าวว่า การนำนวัตกรรมไปใช้อาจไม่สามารถขับเคลื่อนได้ดีเมื่อถูกจัดกรอบในแง่ของการถ่ายทอดความรู้จากผู้กำหนดนโยบายไปยังครูในรูปแบบ “จากบนลงล่าง” และสอดคล้องกับความเห็นของ Fujii (2014) และ Ebaegu and Stephens (2014) ที่ว่า การศึกษาชั้นเรียนไม่ควรเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพราะมันไม่ได้เป็นการสร้างทักษะบางอย่าง และทีมการศึกษาชั้นเรียนแนวทางที่ 1 ให้ความสำคัญอย่างมากกับการวัดพฤติกรรมการสอนของครู สาเหตุอาจเป็นผลมาจาก 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ชื่อการศึกษาชั้นเรียนถูกแปลเป็น “การศึกษาการสอน” ในภาษาลาว อันเป็นผลให้การดำเนินการมุ่งเน้นไปที่การวัดพฤติกรรมการสอนของครูเป็นอย่างมาก และ 2) คู่มือที่ใช้ก็ให้ความสำคัญกับแบบประเมินการสอนเช่นกัน ซึ่งการดำเนินการแบบนี้ขัดแย้งกับ Lee (2008) ที่ว่าการศึกษาชั้นเรียนไม่ใช่พื้นที่สำหรับประเมินครู ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการทดลองใช้วิธีปฏิบัติใหม่เพื่อดูการตอบสนองของนักเรียน

ในทางตรงกันข้าม ทีมการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 2 ได้ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนที่ผนวกกับวิธีการแบบเปิดตามกรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) ได้เตรียมบริบทก่อนนำการศึกษาชั้นเรียนเข้ามาใช้ เช่น ได้รับการอบรมการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดสำหรับครูผู้สอน ครูผู้สอนได้เข้าร่วมการเปิดชั้นเรียนในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง การดำเนินการรูปแบบนี้สอดคล้องกับความเห็นของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2022) ที่กล่าวว่า ก่อนนำนวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนเข้ามาใช้ต้องมีการเตรียมบริบทแวดล้อมที่จำเป็น เช่น ครูได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเบื้องต้นเกี่ยวกับทุกกิจกรรม เช่น การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจเบื้องต้นต่อการเข้าร่วมในการศึกษาชั้นเรียน

อย่างไรก็ตามทีมการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ยังมีความท้าทายด้านการบริหารเวลา ภาระงานของสมาชิกในทีมการศึกษาชั้นเรียน ซึ่งนอกจากการสอนแล้วยังต้องทำงานฝ่ายสนับสนุนอีกด้วยและมีตารางสอนที่แตกต่างกัน อันเป็นสาเหตุทำให้การดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนยังไม่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับความเห็นของ Leavy and Hourigan (2016) ว่า ครูผู้สอนมีความยุ่งยากเกี่ยวกับตารางเวลาในการเข้าร่วมที่จำกัดโอกาสในการทำงานเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความเห็นของ Lee (2008) ที่ว่าภาระงานหนักและข้อจำกัดด้านเวลาของครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการศึกษาชั้นเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนบางคนมีความยุ่งยากในการคาดการณ์แนวคิดของนักเรียน และมีความยุ่งยากในการสร้างสถานการณ์ปัญหา เนื่องจากสิ่งนี้เป็นสิ่งใหม่สำหรับครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Shingphachanh (2018) ที่พบว่ากระบวนการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้นของการเรียนรู้วิธีการศึกษาชั้นเรียนในการพัฒนาทางวิชาชีพครู มีบางวิทยาลัยครูกล่าวว่ามีความท้าทายด้านงบประมาณเนื่องจากงบประมาณในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนยังมีจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Ogegbo et al. (2019) ที่พบว่าทีมการศึกษาชั้นเรียนส่วนใหญ่ยังขาดการสนับสนุนจากสถาบันและสื่อการสอนไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่กล่าวถึง กลุ่มครูผู้สอนที่ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 1 ได้ดำเนินการศึกษาชั้นเรียนตามคู่มือการศึกษาชั้นเรียนของ สปป.ลาว ปี พ.ศ. 2559 (MoES, 2016) ให้ความสำคัญกับการใช้แบบประเมินการสอนที่มีอยู่ในคู่มือ เพื่อประเมินการสอนของครูโดยการให้ความสำคัญกับพฤติกรรมการสอนของครูมากกว่าการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนยังขาดทักษะการสะท้อนผลที่สร้างสรรค์ เห็นได้ว่าคู่มือการศึกษาชั้นเรียนยังมีข้อจำกัดด้านเนื้อหาและกระบวนการดำเนินการ ดังนั้นควรปรับปรุงคู่มือการศึกษาชั้นเรียน (MoES, 2016) ให้มีความชัดเจนในแต่ละขั้นตอนและสอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนต้นฉบับของญี่ปุ่น เพื่อไม่ให้เกิดการปรับใช้การศึกษาชั้นเรียนนอกประเทศญี่ปุ่นดำเนินการแบบผิวเผินในด้านการปฏิบัติ

2. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่กล่าวถึง กลุ่มครูผู้สอนที่ดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนในแนวทางที่ 2 ดำเนินการศึกษาชั้นเรียนตามกรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) พบว่า ทีมการศึกษาชั้นเรียนให้ความสนใจอย่างมากต่อการคิดทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน และความยุ่งยากของนักเรียนต่อกิจกรรม ให้โอกาสนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งวิธีการแบบเปิดได้เป็นส่วนที่สำคัญในการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการนำไปพัฒนาหรือการยกระดับคุณภาพทั้งในส่วนของครู และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการศึกษาชั้นเรียนตามกรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) สามารถปรับใช้เข้ากับบริบทของ สปป.ลาว ได้ดี เนื่องจากบริบทด้านวัฒนธรรมมีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนคณิตศาสตร์ในวิทยาลัยครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนของตนเอง สิ่งสำคัญต้องมีการเตรียมบริบทก่อนนำการศึกษาชั้นเรียนเข้ามาใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบของการวิจัยที่กล่าวถึง การดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนตามกรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) ได้ช่วยเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านการศึกษาชั้นเรียน ครูผู้สอนได้เปิดใจที่จะเรียนรู้และทำงานร่วมกัน อย่างไรก็ตามการวิจัยยังพบว่าทีมการศึกษาชั้นเรียนยังมีความยุ่งยากในการสร้างสถานการณ์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เนื่องจากวิธีการแบบเปิดเป็นสิ่งที่ใหม่สำหรับครู ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบสถานการณ์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ในบริบทที่ใช้การศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดตามกรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2011) และใช้กรอบแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (Inprasitha, 2022) เพื่อศึกษาการสร้างบริบทนวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดในชั้นเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของ สปป.ลาว

ข้อจำกัดของการวิจัย

เอกสารที่นำมาวิเคราะห์ยังจำกัด โดยเฉพาะเอกสารงานวิจัยที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่เกี่ยวกับการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ยังมีน้อย เอกสารส่วนใหญ่ที่นำมาวิเคราะห์เป็นเอกสารรายงานการดำเนินการการศึกษาชั้นเรียนใน สปป.ลาว ที่เป็นเล่ม นอกจากนั้นในกระบวนการสนทนากลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีประสบการณ์ด้านการการศึกษาชั้นเรียน

บางคนแสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องและในทางกลับกัน บางคนไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น จึงทำให้ข้อมูลที่ได้ยังไม่หลากหลายเท่าที่ควร

References

- Altrichter, H., Feldman, A., Posch, P., & Somekh, B. (2008). **Teachers Investigate Their Work: An Introduction to Action Research Across the Professions** (2nd ed.). Abingdon, Oxon: Routledge.
- Ebauguin, M., & Stephens, M. (2014). Cultural challenges in adapting lesson study to a Philippines setting. **Mathematics Teacher Education and Development**, 16(1): 43-64.
- Fujii, T. (2014). Implementing Japanese lesson study in foreign countries: Misconceptions revealed. **Mathematics Teacher Education and Development**, 16(1): 65-83.
- Fujii, T. (2016). Designing and adapting tasks in lesson planning: A critical process of lesson study. **ZDM – Mathematics Education**, 48(4): 411-423.
- Hashimoto, Y. (2007). Case 4: Lesson Study for the Effective Use of Open-Ended Problems. In M. Isoda, M. Stephens, Y. Ohara, & T. Miyakawa (Eds.), **Japanese Lesson Study in Mathematics: Its Impact, Diversity and Potential for Educational Improvement**, (pp. 198-201). Toh Tuck Link, Singapore: World Scientific.
- Inprasitha, M. (2007). Case 2: Lesson Study in Thailand. In M. Isoda, M. Stephens, Y. Ohara, & T. Miyakawa (Eds.), **Japanese Lesson Study in Mathematics: Its Impact, Diversity and Potential for Educational Improvement**, (pp. 188-193). Toh Tuck Link, Singapore: World Scientific.
- Inprasitha, M. (2011). One feature of adaptive lesson study in Thailand: Designing a learning unit. **Journal of Science and Mathematics Education in Southeast Asia**, 34(1): 47-66.
- Inprasitha, M. (2022). Lesson study and open approach development in Thailand: A longitudinal study. **International Journal for Lesson and Learning Studies**, 11(5): 1-15.

- Inprasitha, Maitree. (2014). **Processes of Problem Solving in School Mathematics** (กระบวนการแก้ปัญหาในคณิตศาสตร์ระดับโรงเรียน). Khon Kaen: Penprinting.
- Inthavongsa, Bacheng. (2017). **Teachers' Knowledge on Mathematical Task Design in Classroom Using Lesson Study and Open Approach: Case of Teachers at Demonstrate Primary School, Pakse Teacher Training College, Lao People's Democratic Republic** (ความรู้ในการสร้างโจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของครูในชั้นเรียนที่ใช้การศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิด : กรณีศึกษาครูประถมสาธิต วิทยาลัยครูปากเซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว). Master's dissertation, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand.
- Khammeuangkhoun, Khamla. (2017). **Mathematical Problem Solving Ability of Students in Classroom Using Open Approach in Demonstration Primary School of Pakse Teacher Training College, Lao PDR** (ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนในชั้นเรียนโดยใช้วิธีการแบบเปิดในโรงเรียนประถมสาธิต วิทยาลัยครูปากเซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว). Master's dissertation, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand.
- Krueger, R., & Casey, M. A. (2000). **Focus Groups: A Practical Guide for Applied Research** (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Leavy, A. M., & Hourigan, M. (2016). Using lesson study to support knowledge development in initial teacher education: Insights from early number classrooms. **Teaching and Teacher Education**, 57: 161-175.
- Lee, J. F. K. (2008). A Hong Kong case of lesson study-benefits and concerns. **Teaching and Teacher Education**, 24(5): 1115-1124.
- Lewis, C. C. (2002). **Lesson Study: A Handbook of Teacher-Led Instructional Change**. PA: Research for Better School.
- Lewis, C. C., Perry, R., Hurd, J., & O'Connell, M. P. (2006). Lesson study comes of age in North America. **Phi Delta Kappan**, 88(4): 273-281.
- Ministry of Education and Sports (MoES), Lao PDR. (2015). **Education and Sports Sector Development Plan (2016-2020)**. Vientiane: Lao People's Democratic Republic, Peace, Independence, Democracy, Unity, Prosperity.
- Ministry of Education and Sports (MoES), Lao PDR. (2016). **Lesson Study Guidelines, Second Edition** (เอกสารคู่มือ ทางการศึกษา (Lesson Study) ทอดแก้วจันท์ 2). Vientiane: Teacher Training Section, Teacher Training Division. [in Lao]
- Ministry of Education and Sports (MoES), Lao PDR. (2017). **Annual Report of Lesson Study Implementation Academic Year 2016-2017** (ปีรายงานงานศึกษาธิการการสอบ 2016-2017). Vientiane: n.p. [in Lao]
- Ogegbo, A. A., Gaigher, E., & Salagaram, T. (2019). Benefits and challenges of lesson study: A case of teaching Physical Sciences in South Africa. **South African Journal of Education**, 39(1): 1680.
- Perry, R. R., & Lewis, C. C. (2009). What is successful adaptation of lesson study in the US? **Journal of Educational Change**, 10(4): 365-391.
- Saito, N. (2007). Cass 7: Lesson Study in Laos. In M. Isoda, M. Stephens, Y. Ohara, & T. Miyakawa (Eds.), **Japanese Lesson Study in Mathematics: Its Impact, Diversity and Potential for Educational Improvement**, (pp. 210-213). Toh Tuck Link, Singapore: World Scientific.
- Scott, J. (2006). **Documentary Research**. London: SAGE Publications.
- Shingphachanh, S. (2018). Teachers' understanding and concerns about the practices of lesson study in suburb school in Laos. **International Journal for Lesson and Learning Studies**, 7(2): 150-162.

Stepanek, J., Appel, G., Leong, M., Mangan, M. T., & Mitchell, M. (2007). **Leading Lesson Study: A Practical Guide for Teachers and Facilitators**. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Xu, H., & Pedder, D. (2015). Lesson study: An International Review of the Research. In P. Dudley (Ed.), **Lesson Study: Professional Learning for**

our Time, (pp. 29-58). Abingdon, Oxon: Routledge.

Yoshida, M. (2012). Mathematics lesson study in the United States: Current status and ideas for conducting high quality and effective lesson study. **International Journal for Lesson and Learning Studies**, 1(2): 140-152.